

Sygn. akt II W 2377/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu - Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Bogumiła Dzięciołowska

Protokolant: Ewelina Fabińska

przy udziale oskarżyciela - ----

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2016 r.

sprawy przeciwko

M. D.,

c. W. i A. z d. B., urodz. (...) w G., zam. (...)-(...) G., (...), PESEL (...)

obwinionej o to, że:

w dniu 10 sierpnia 2015 r. około godz. 13:05 w G. przy ul. (...), podczas prowadzonych czynności wyjaśniających stwierdzono, że będąc właścicielem pojazdu marki B. o nr rej. (...), wbrew obowiązkowi, nie wskazała osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania w dniu 28 stycznia 2015 r. o godz. 16:06 w G. na ul. (...), gdzie zostało popełnione wykroczenie w ruchu drogowym, polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości jazdy o 21 km/h, **tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971r. – Kodeks Wykroczeń (Dz. U. z 2015r. poz. 1094) w związku z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r.- Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012r. poz. 1137 z późn. zm.)**

orzeka:

1. obwinioną **M. D.** uznaje za winną tego, że w dniu 6 lutego 2015 r. G., jako właściciel pojazdu marki B. o nr rej. (...), wbrew obowiązkowi nie wskazała na żądanie Straży Miejskiej w G., komu powierzyła ten pojazd do kierowania lub używania w dniu 28 stycznia 2015 r. o godz. 16:06 w G. na ul. (...), gdzie zostało popełnione wykroczenie w ruchu drogowym, polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości jazdy o 21 km/h, z tym ustaleniem, że stanowi on wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to, na podstawie art. 96 § 3 kw w zw. z art. 24 § 1 i 3 kw wymierza jej karę 300 (trzystu) złotych grzywny;
2. zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł (trzydziestu złotych) tytułem opłaty oraz obciąża ją zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie kwotę 100 zł (stu złotych).

Sygn. akt II W 2377/15

UZASADNIENIE

W dniu 28 stycznia 2015 r. o godz. 16:06 kierujący pojazdem B. o nr rej. (...) stanowiącym własność M. D. jadąc ul. (...) w G. przekroczył dozwoloną prędkość na obszarze zabudowanym o 21 km/h.

Przekroczenie prędkości zarejestrował fotoradar „M. 6F” pozostający w dyspozycji Straży Miejskiej w G., który posiadał świadectwo legalizacji.

/dowody: raport z fotoradaru – k. 3, fotografia zapisana na płycie CD – k. 31, wydruk fotografii – k. 25, kopia świadectwa legalizacji ponownej – k. 3./

M. D. nie wskazała na żądanie Straży Miejskiej w G. do dnia 6 lutego 2015 r. włącznie, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania w czasie, gdy doszło do przekroczenia prędkości.

/dowód: wyjaśnienia obwinionej – k. 14-15, kopia zwrotnego potwierdzenia odbioru – k.4./

M. D. ma 41 lat, mieszka w miejscowości (...). Legitymuje się wykształceniem średnim, z zawodu jest specjalistą ds. marketingu. Uzyskuje dochód w kwocie ok. 2000 zł netto. Jest panną, ma na utrzymaniu ma troje dzieci.

/dowód: dane osobopoznawcze – k. 14./

M. D. odmówiła złożenia wyjaśnień i w żaden sposób nie odniosła się do postawionego jej zarzutu (k. 14 – 15), wobec czego sąd nie miał możliwości dokonania oceny wiarygodności wyjaśnień obwinionej.

Sąd uznał za wiarygodne dowody zgromadzone w aktach sprawy, w tym w szczególności w postaci kopii raportu z fotoradaru wraz kopią świadectwa legalizacji fotoradaru oraz protokołu oględzin zapisu fotografii z fotoradaru zapisanej na płycie CD, ponieważ zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą, a sposobu ich pozyskania i przeprowadzenia nie kwestionowały również strony postępowania.

M. D. została obwiniona o to, że dniu 10 sierpnia 2015 r. ok. godz. 13:05 w G. przy ul. (...) będąc właścicielem pojazdu marki B. o nr rej. (...) wbrew obowiązkowi nie wskazała osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania w dniu 28 stycznia 2015 r. o godz. 16:06 w G. na ul. (...), gdzie zostało popełnione wykroczenie w ruchu drogowym polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości jazdy o 21 km/h.

Przystępując do rozważań prawnych, w pierwszej kolejności należało odnieść się do formułowanych przez obwinioną zarzutów dotyczących uchybień proceduralnych, uprawnień Straży Miejskiej do kierowania wniosków o ukaranie za wykroczenie z art. 96 § 3 kw, które w ocenie sądu zostały zaczerpnięte z gotowych wzorów dostępnych szeroko w Internecie, a które zdaniem sądu pozbawione są słuszności.

Uprawnienie Straży Miejskiej do kierowania wniosków o ukaranie za wykroczenie z art. 96 § 3 kw do dnia 1 stycznia 2016 r. nie budziło wątpliwości i znajdowało oparcie w orzecznictwie. W szczególności Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 30 września 2014 r., sygn. akt I KZP 16/14 (zasada prawna) stwierdził, iż a podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń.

Dalej sąd zważył, iż z dniem 1 stycznia 2016 r. wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1335), które odbierają strażom gminnym (miejskim) uprawnienia do kontroli ruchu drogowego z wykorzystaniem urządzeń rejestrujących, Straż Miejska utraciła również uprawnienia oskarżycielskie w tych sprawach. Nadmienić można, iż stanowisko o utracie uprawnień oskarżycielskich przez SM w tych sprawach jest prezentowane również przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Informacja o ocenie stanu prawnego w związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2016 r. ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1335) – tekst zamieszczony na <http://www.krksmg.pl/wazne-informacja-o-ocenie-stanu-prawnego-w-zwiazku-z-wejsciem-w-zycie-w-dniu-1-stycznia-2016-r-ustawy-z-dnia-24-lipca-2015-r-o-zmianie-ustawy-prawo-o-1435.art.html>, dostęp 4 kwietnia 2016 r.).

Podkreślić jednak należy, że owa zmiana legislacyjna nie odebrała Straży Miejskiej uprawnień do ujawniania wykroczenia z art. 96 § 3 kpsw, a jedynie do korzystania z fotoradarów. W niniejszej sprawie z użyciem fotoradaru został ujawniony czyn polegający na przekroczeniu prędkości, zaś dopiero w dalszym toku postępowania ujawniono (już nie z wykorzystaniem fotoradaru) wykroczenie polegające na niewskazaniu użytkownika lub kierującego pojazdem.

Nadto nawet uznając, że ujawnienie czynu pierwotnego, tj. przekroczenia prędkości z użyciem fotoradaru, rzutuje również na uprawnienia oskarżycielskie SM dotyczące czynów z art. 96 § 3 kw (ujawnionych w toku dalszych czynności zainicjowanych użyciem fotoradaru), nie oznacza, iż sprawy zainicjowane wnioskiem o ukaranie autorstwa Straży Miejskiej winny zakończyć się umorzeniem, bowiem skoro Straż Miejska skierowała wniosek o ukaranie do sądu do dnia 1 stycznia 2016 r., to został on złożony skutecznie przez uprawnionego oskarżyciela. Otóż przepisy ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych (Dz. U. 2015 r., poz. 1335) nie zawierają żadnych przepisów przejściowych w zakresie dotyczącym uprawnień oskarżycielskich w sprawach zainicjowanych przez Straż Miejską. W tej sytuacji odwołać należało się do ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 106, poz. 1149), które regulują kwestię przepisów obowiązujących w sytuacji zmian proceduralnych. Zauważyć należało, iż na gruncie Ustawy Przepisy wprowadzające kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 556) wypracowano pogląd, iż rola tych przepisów odżywa w przypadku każdej nowelizacji /por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 grudnia 2007 r., sygn. akt II AKz 635/07, publ. KZS 2008/1/73./, a zatem analogicznie traktować należy również przepisy wprowadzające kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Zdaniem sądu przepisy te odżywają nie tylko w sytuacji nowelizacji tego kodeksu, ale również wszelkich zmian pozakodeksowych, które bezpośrednio rzutują choćby na treść uprawnień stron w ramach postępowania uregulowanego tym kodeksem.

Przechodząc zatem do szczegółowej analizy Ustawy przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 106, poz. 1149), zauważyć należało, iż wprowadziły one zasadę stosowania w sprawach o wykroczenia ustawy nowej (art. 13), przy jednoczesnym zachowaniu skuteczności czynności procesowych dokonanych na podstawie unormowań dotychczas obowiązujących (art. 10). W konsekwencji owa zmiana legislacyjna z dnia 1 stycznia 2016 r. spowodowała jedynie, iż od tego dnia organem uprawnionym do popierania przed sądem wniosków o ukaranie złożonych przez tą datą przez Straż Miejską w sprawach związanych z użyciem fotoradaru jest Policja. Zauważyć przy tym należało, iż stosownie do treści art. 17 § 1 i 5 kpsw Policja jest oskarżycielem we wszystkich sprawach, a dopiero udział w postępowaniu przed sądem innego organu (co nie miało miejsca w niniejszej sprawie), który złożył wniosek o ukaranie, wyłącza działanie policji.

Wreszcie w ocenie sądu bynajmniej w tej sytuacji nie znajdzie zastosowania również art. 2 kw, co jest szeroko forsowane w internetowych wzorach. Art. 2 kw został umieszczony w Kodeksie wykroczeń i dotyczy zmian o charakterze materialnoprawnym, a nie proceduralnym. Zmiana przepisów z dniem 1 stycznia 2016 r. nie spowodowała bynajmniej, iż czyn polegający na niewskazaniu przez osobę zobowiązaną, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania, nie jest już zabroniony pod groźbą kary bądź też jest zagrożony sankcją łagodniejszą, a właśnie w takich sytuacjach zastosowanie znalazłby art. 2 kw. Jeszcze raz podkreślić trzeba, iż zdaniem sądu w przypadku zmian proceduralnych przy braku przepisów przejściowych wprowadzających te zmiany, odwołać należało się do przepisów wprowadzających kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Konkludując zatem powyższe rozważania, stwierdzić należało, iż w niniejszej sprawie nie zaistniała negatywna przesłanka w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Dalej sąd zważył, iż w istocie Trybunał Konstytucyjny wskazywał na nieprawidłowość postępowania organów prowadzących postępowanie wyjaśniające polegającą nie kierowaniu do właściciela pojazdu alternatywnych żądania przyjęcia mandatu karnego za ujawnione wykroczenie lub wskazania innej osoby, która miałaby ponieść taką odpowiedzialność (por. wyrok TK z dnia 30 września 2015 r., sygn. K 3/13, publ. OTK-A 2015/8/125, Dz.U.2015/1557). Niemniej jednak wszystkie te uchybienia dotyczyły wstępnego etapu postępowania wyjaśniającego i zostały sanowane jeszcze w jego toku. M. D. uzyskała status osoby podejrzewanej o popełnienie wykroczenia, a następnie obwinionej,

była pouczona o prawach i obowiązkach związanych z tym statusem. Z pewnością zaś uchybienia te nie miały wpływu na treść zapadłego w sprawie orzeczenia.

Wreszcie przechodząc do merytorycznej oceny zachowania M. D. sąd zważył, iż stosownie do treści art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym posiadacz pojazdu naraża się na odpowiedzialność wykroczeniową w sytuacji, gdy nie wskaże, komu powierzył pojazd do używania lub kierowania i nie przedstawi dowodu, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt P 27/13, publ. OTK-A 2014/3/30, Dz.U.2014/375).

Zdaniem sądu taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. Niesporne było, iż M. D. była właścicielką pojazdu w czasie, gdy doszło do przekroczenia prędkości, a zatem to na niej ciążył obowiązek wskazania osoby, której pojazd powierzyła do używania lub kierowania, skoro to nie ona wówczas prowadziła (z raportu z fotoradaru oraz zapisu na płycie odtworzonego podczas rozprawy jednoznacznie wynikało, iż prowadzącym pojazd był mężczyzna). Zauważyć przy tym należało, iż przekroczenie prędkości miało miejsce w dniu 28 stycznia 2015, żądanie Straży Miejskiej zobowiązujące do wskazania użytkownika lub kierowcy pojazdu zostało doręczone w dniu 30 stycznia 2015 r. (k. 4), wobec czego nie sposób uznać, iż dwa dni po zdarzeniu obwiniona nie pamiętała, komu ów pojazd powierzyła (przy czym sama obwiniona również takiej okoliczności nie podnosiła). Zdaniem sądu podnoszona w pismach obwinionej okoliczność, iż nie chciała się narażać na popełnienie przestępstwa z art. 234 kk pozbawiona była racji i stanowiła jedynie próbę uniknięcia odpowiedzialności za wykroczenie. Zdaniem sądu zdjęcie przesłane przez SM wraz z raportem z fotoradaru było dobrej jakości, umożliwiając jednoznaczną identyfikację kierującego. Skoro zatem w zaistniałej sytuacji obwiniona odmówiła wskazania kierującego, to dopuściła się wykroczenia.

W konsekwencji sąd uznał M. D. za winną tego, że w dniu 6 lutego 2015 r. w G. jako właściciel pojazdu marki B. o nr rej. (...) wbrew obowiązkowi nie wskazała na żądanie Straży Miejskiej w G., komu powierzyła ten pojazd do kierowania lub używania w dniu 28 stycznia 2015 r. o godz. 16:06 w G. na ul. (...), gdzie zostało popełnione wykroczenie w ruchu drogowym polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości jazdy o 21 km/h, to jest za winną wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Odmienne w stosunku do wniosku o ukaranie sąd określił datę popełnienia czynu. Wykroczenie z art. 96 § 3 kw jest czynem z zaniechania, zaś zgodnie z poglądami doktryny przy czynach z zaniechania czasem popełnienia czynu jest ostatnia chwila, w której nakazane działanie mogło być skutecznie podjęte. Skoro zatem obwinionej doręczono stosowne wezwanie w dniu 30 stycznia 2015 r., to z dniem 6 lutem 2015 r. mijał jej termin do wywiązania się z tego obowiązku.

Wykroczenie z art. 96 § 3 kw zagrożone jest karą grzywny, zaś zgodnie z art. 24 § 1 i 3 kw grzywnę wymierza się w wysokości od 20 do 5.000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wymierzając grzywnę, bierze się pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste i rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe.

Mając na uwadze okoliczności przedmiotowej sprawy oraz dyrektywy sądowego wymiaru kary wskazane w art. 33 kw wymierzył M. D. karę grzywny w kwocie 300 zł, zgodnie z kwotą grzywny, która została jej wymierzona wyrokiem nakazowym, bowiem w sprawie nie pojawiły się okoliczności, które mogłyby wpłynąć na wymierzenie grzywny w wyższym wymiarze (żadne nowe okoliczności obciążające) ani w niższym (żadne nowe wyjątkowe okoliczności łagodzące). Zdaniem sądu kwota grzywny jest adekwatna do stopnia zawinienia oraz uwzględnia sytuacją majątkową i rodzinną obwinionej.

Sąd na podstawie 627 kpk w zw. z art. 119 kpsw w zw. z art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł tytułem opłaty, zaś w zw. z § 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., Nr 118, poz. 1269) obciążył ją zryczałtowanymi wydatkami postępowania w wysokości 100 zł.